

ARCHEOLOGIENOTA 2021L126

Ranst-Kromstraat

DEEL I - VERSLAG VAN RESULTATEN
BUREAUSTUDIE MET BEPERKTE SAMENSTELLING

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES
RAPPORT 46

Atelier Ilse Roovers
Bergstraat 39
2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver
0495 / 88 72 88

© Atelier Ilse Roovers, Archeologische studies, 2021, 46

Illustratie voorblad: : Detail uit de Ferrariskaart uit 1777 (bron: cartesius.be)

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve mij de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken. Deze uitgave mag niet zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers.

Atelier Ilse Roovers aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ARCHEOLOGIENOTA 2021L126

Ranst-Kromstraat

DEEL I - VERSLAG VAN RESULTATEN BUREAUSTUDIE MET BEPERKTE SAMENSTELLING

Ilse Roovers

Onze-Lieve-Vrouw-Waver
2021

Inhoudstafel

DEEL I : VERSLAG VAN RESULTATEN

1	INLEIDING	5
1.1	Administratieve fiche	5
1.2	Introductie	5
1.3	Methodiek en indeling van deze studie	8
2	BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKZAAMHEDEN	10
2.1	Huidige toestand.....	10
2.2	Nieuwe toestand.....	10
3	TERREINVERKENNING	14
3.1	Vorbereiding.....	14
3.2	Prospectie van het terrein	17
3.3	Controleboringen.....	19
4	SYNTHESE.....	22
4.1	Conclusie uit de bureaustudie	22
4.2	Impact.....	22
4.3	Kans op kennisvermeerdering	23
4.4	Advies	23
5	SAMENVATTING.....	24
	Bibliografische referenties.....	25
	Lijst van figuren.....	25
	Lijst van foto's en tabellen	26

1 INLEIDING

1.1 Administratieve fiche

Project	Archeologienota Ranst-Kromstraat	
Projectcode	2021L126	
Geplande ingreep	Stedenbouwkundige handeling: sloop van een bestaand gebouw en parking en bouw van een industriegebouw van vijf units en wegenis	
Oppervlakte terrein	7.714m ²	
Oppervlakte bodemingreep	4.201m ²	
Wetgeving	De wetgeving met betrekking tot de archeologie: het onroerend erfgoed decreet van 12 juli 2013 en het onroerend erfgoed besluit van 16 mei 2014, die voor archeologie in werking traden op 1 juni 2016, gewijzigd op 18 juli 2017 en met terugwerkende kracht toepasbaar vanaf 1 juni 2017.	
Gemeente	Ranst	
Provincie	Antwerpen	
Arrondissement	Antwerpen	
Kadastrale gegevens	Ranst 1 ^{ste} afdeling sectie B Perceel 156/F4	
Bounding Box	X	Y
	162124	209309
	162197	209135
Autorisatie	Ilse Roovers, OE/ERK/Archeoloog/2019/00032	
Auteur	Ilse Roovers	
Onderzoekstermijn	December 2021	
Trefwoorden	Archeologienota, bureaustudie met beperkte samenstelling, Zuiderkempen.	

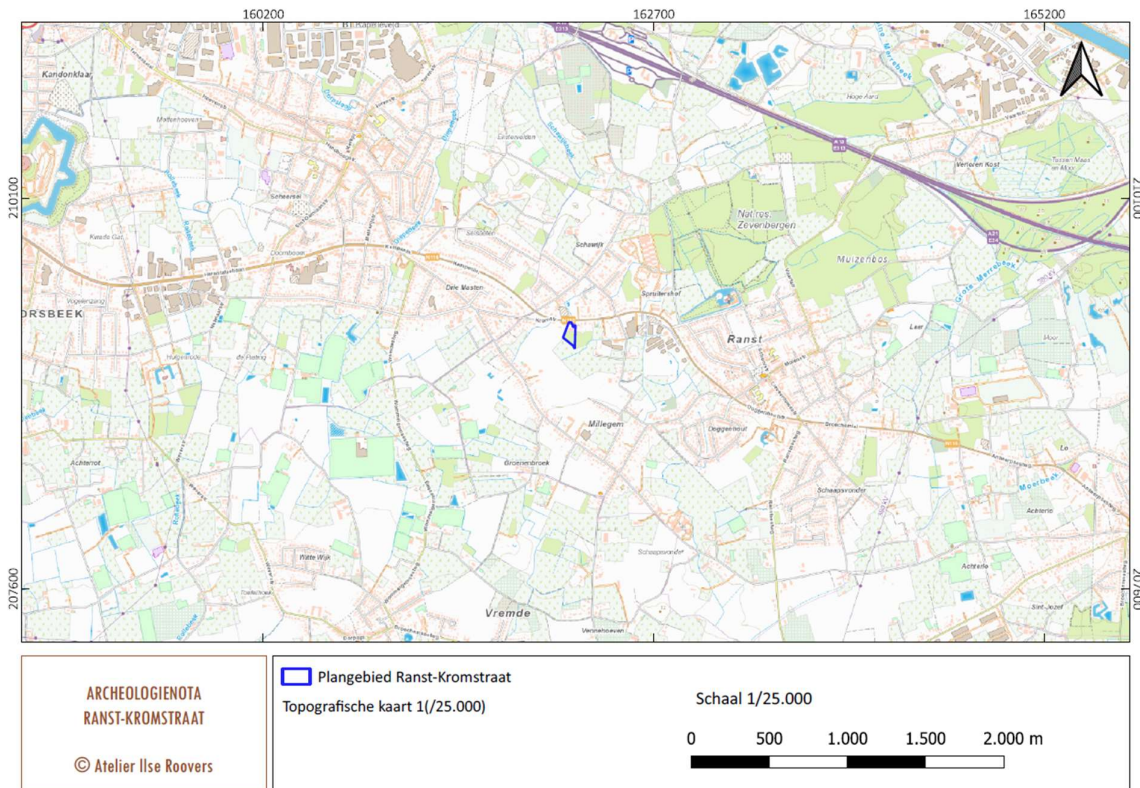
1.2 Introductie

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een **stedenbouwkundige handeling**, nl. de sloop van bestaande bebouwing en parking en de realisatie van een industriegebouw van vijf units en wegenis.

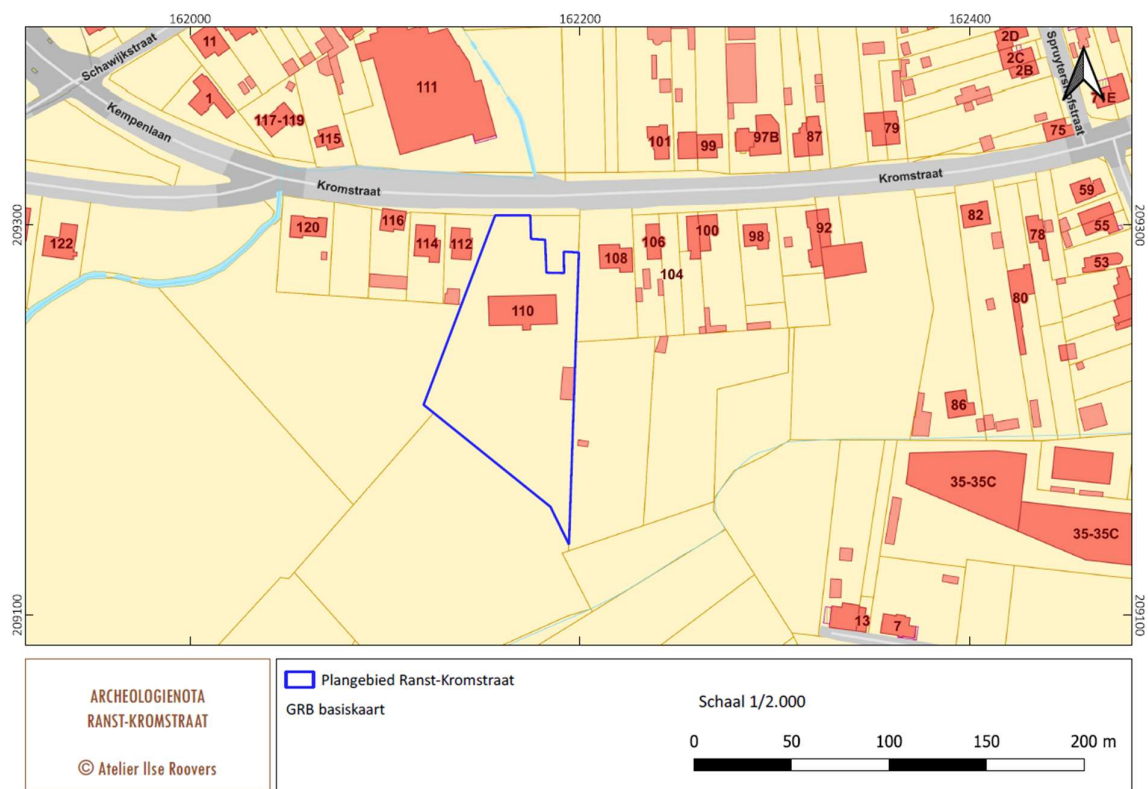
Het projectgebied is gelegen aan de Kromstraat 110 te Ranst en omvat het kadastraal perceel Ranst, 1ste afdeling, sectie B, 156/F4 met een oppervlakte van ca. 7.714m² (Figuur 1 en Figuur 2). De percelen liggen volgens het gewestplan gedeeltelijk in woongebied, industriegebied en agrarisch gebied (Figuur 3 en Figuur 4).

Voor de uitvoering van deze stedenbouwkundige handeling met ingreep in de bodem dient de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aan te vragen. In navolging van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12.07.2013 wordt hier een archeologienota aan toegevoegd.

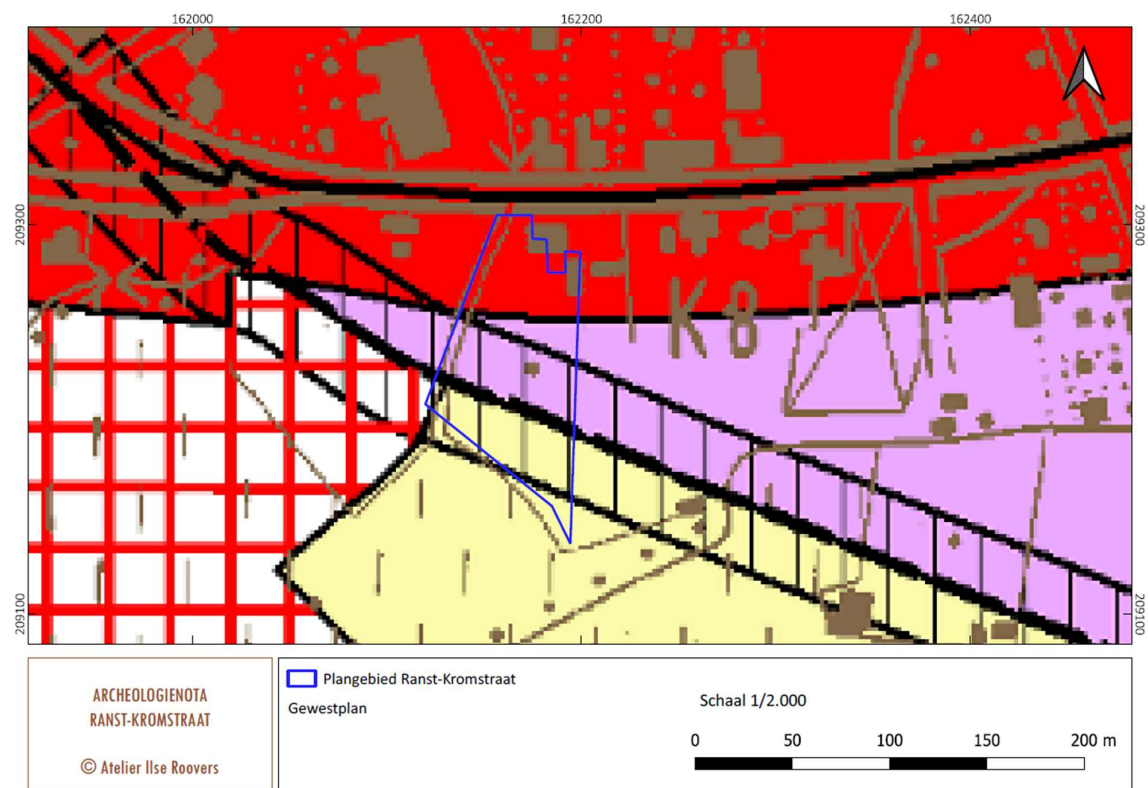
Deze archeologienota houdt een archeologisch vooronderzoek in en bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een verslag van de resultaten van het bureauonderzoek waarin het terrein archeologisch gewaardeerd wordt. Op basis van deze resultaten worden in het tweede deel de maatregelen uitgewerkt naar aanleiding van de geplande bodemingrepen.

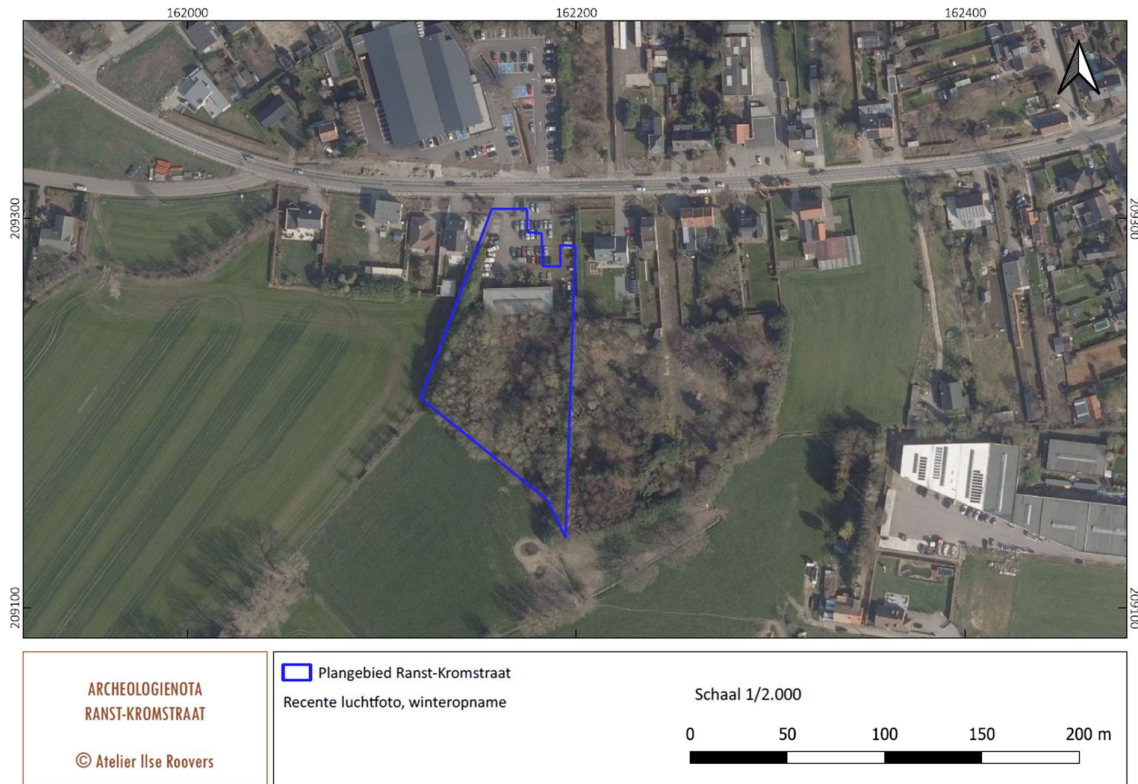
Figuur 1: Situering van het plangebied Ranst-Kromstraat op de topografische kaart, schaal 1/25.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Het plangebied op het GRB = grootschalig referentie bestand, schaal 1/2.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 3: Situering van het plangebied op het gewestplan, schaal 1/2.000. Legende: rood = woongebied, paars = ambachtelijke bedrijven en kmo's, geel = agrarisch gebied (bron: geopunt.be)

Figuur 4: Situering van het plangebied op de meest recente luchtfoto, schaal 1/2.000 (bron: geopunt.be)

1.3 Methodiek en indeling van deze studie

METHODIEK

Het doel van deze bureaustudie is het plangebied Ranst-Kromstraat archeologisch te evalueren en de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed in te schatten. We bepalen hoe daarmee moet omgegaan worden in het kader van de bodemingrepen. Hiertoe beschrijft de Code van Goede Praktijk¹ de mogelijke onderzoekstrajecten of -faseringen.

Bij de aanpak van deze studie hebben we in eerste instantie de geplande werken bekeken. Vervolgens hebben we een beknopte landschappelijke studie uitgevoerd met aandacht voor de geologie, bodemkunde en topografie van het plangebied. Dit ter voorbereiding van een terreinprospectie met controleboringen.

Voor het plangebied Ranst-Kromstraat stellen we een **bureaustudie met beperkte samenstelling** op. We baseren ons hiervoor op de volgende bepaling uit de Code van Goede Praktijk²:

“Indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de inschatting van de archeologische waarde van het onderzochte gebied aantoont dat:

- (1) met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of*
- (2) de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of*

¹ Code van Goede Praktijk, versie 4.0, 28.

² Code van Goede Praktijk, versie 4.0, 50.

(3) verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, dan mag het bureauonderzoek beperkt blijven tot de analyse van de geplande werken en dat beperkte aantal doorslaggevende aspecten.”

INDELING

Hoofdstuk 2 houdt de analyse in van de geplande werken. De impact op de bodem wordt bekeken. De bestaande toestand en de geplande, nieuwe situatie wordt beschreven. We gebruiken daarvoor de definitieve plannen die de opdrachtgever ter beschikking stelt.

Daarna volgt het verslag van de terreinverkenning en de controleboringen in hoofdstuk 3. Ter voorbereiding is een beknopte studie uitgevoerd van de landschappelijke context met aandacht voor de geologie, bodemkunde en topografie van het plangebied. Dan volgt het rapport van de terreinprospectie en de controleboringen. De controleboringen zijn uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Code van Goede Praktijk³ om de dikte van de bouwvoor en de diepte tot waar verstoringen gaan te bepalen.

Hoofdstuk 4 is de synthese waarin alle gegevens gebundeld worden om tot een archeologische waardebeoordeling van dit terrein te komen.

KAARTEN

De kaarten zijn opgemaakt in QGIS 3.18. De datasets zijn afkomstig van de geoloketten van federale en Vlaamse overheden. De schaal wordt aangepast in functie van de context waarin het plangebied wordt getoond.

³ Code van Goede Praktijk, versie 4.0, 49-50.

2 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKZAAMHEDEN

2.1 Huidige toestand

Het terrein heeft een oppervlakte van ca. **7.714m²** (Figuur 5 en Figuur 6).

- De noordelijke zone van het perceel ligt parallel aan de Kromstraat. Hier bevindt zich een parking die deels verhard is met betonklinkers en deels onverhard is.
- In de centrale zone bevindt zich een gebouw van 579m² waarin een garage is gevestigd. Aan de achterzijde van het pand zijn twee houten garages van ca. 30m² en ca. 46m² aangebouwd.
- De zuidelijke zone van het perceel is begroeid met struikgewas en bomen. Er staat een vrijstaande houten loods van ca. 111m².

2.2 Nieuwe toestand

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een **stedenbouwkundige handeling**, nl. de sloop van de bestaande gebouwen en verharding en de bouw van een nieuw industriegebouw met wegenis. We onderscheiden een zone met bodemingrepen en een zone zonder bodemingrepen.

1. ZONE MET BODEMINGREPEN

SLOOP (Figuur 6)

- Gebouwen
 - Hoofdgebouw (579m²)
Het gebouw is gefundeerd. De diepte van de funderingen is niet exact gekend. De bodemimpact zal vermoedelijk 0.80m -mv bedragen, tot in de vorstvrije laag. Er zijn geen kelders, kruipkelders of werkputten aanwezig.
 - Twee houten garages (30m² en 46m²)
De constructies zijn niet gefundeerd. De bodemimpact is nihil.
- Parking
 - De toplaag van ca. 10cm klinkers en ca. 20cm zand zal verwijderd worden. De bodemimpact zal 0.30 tot 0.40m -mv bedragen.

NIEUWBOUW MET OMGEVINGSAANLEG (Figuur 7)

- Industriegebouw (2.020m²)
 - Gebouw van vijf units
De nieuwbouw komt om de plaats van het te slopen gebouw en is groter in grondoppervlakte (Figuur 7). De constructie bestaat uit funderingssokkels en een vloerplaat op volle grond. De bodemimpact zal 0.80cm -mv bedragen in een zone van ca. 1 x 1m per kolom op voorwaarde dat de grond draagkrachtig is en er geen paalfunderingen nodig zijn.
Ter hoogte van de vloerplaat en de wanden zal de bodemimpact 0.40m -mv bedragen. Er worden geen ondergrondse ruimtes gebouwd.
- Omgevingsaanleg (2.181m²)
 - Er wordt wegenis met parkeerplaatsen aangelegd in klinkers en waterdoorlatende klinkers. Hiervoor wordt het huidige niveau van de parking afgegraven tot op 0.30 tot 0.40m -mv.
 - Er worden groenzones aangelegd. Hiervoor wordt het huidige niveau van de parking afgegraven tot op 0.30 tot 0.40m -mv.
 - Er wordt een wadi aangelegd met een oppervlakte van 216m² en een maximumdiepte van 60m -mv.

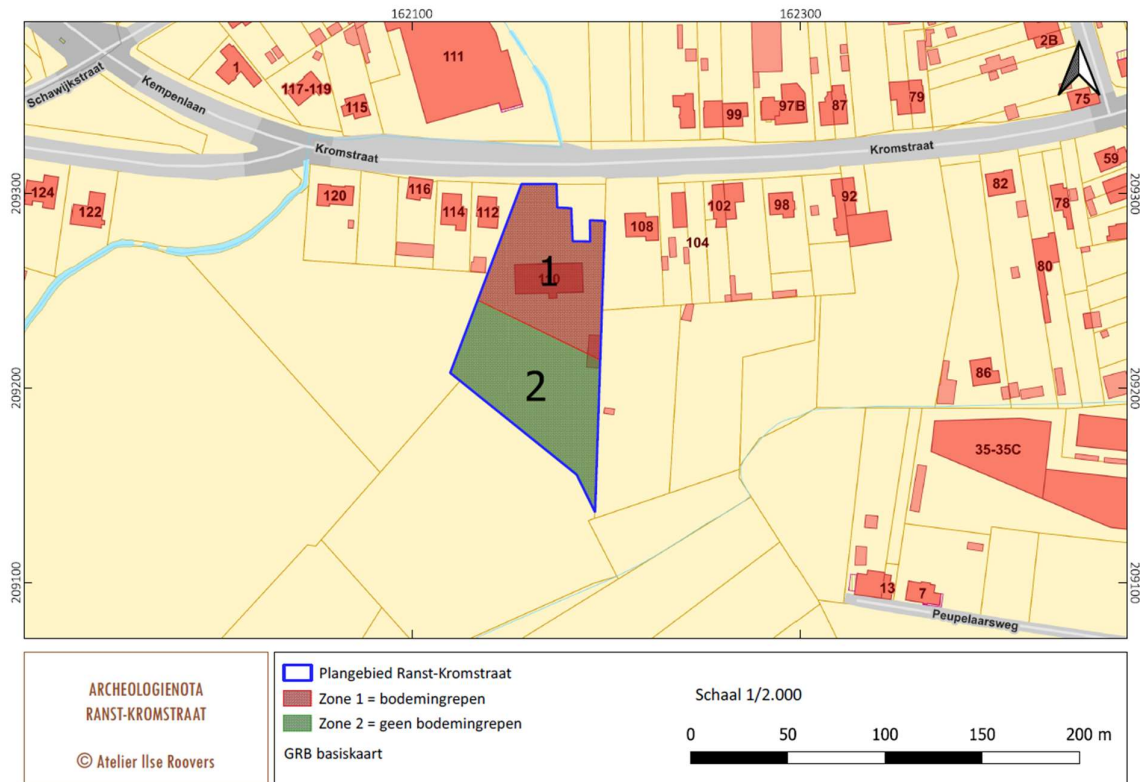
2. ZONE ZONDER BODEMINGREPEN (Figuur 6)(Figuur 7)

- De groenzone ten zuiden van het gebouw bedraagt 1.780m².
- De landbouwzone ten zuiden van de groenzone van 1.733m².

We besluiten dat bij een **stedenbouwkundige handeling** rekening wordt gehouden met de **effectieve bodemverstoring** op het terrein. Binnen dit plangebied onderscheiden we twee zones, zone 1 waar bodemingrepen zijn gepland en zone 2 waar geen bodemingrepen zijn gepland (figuur 5).

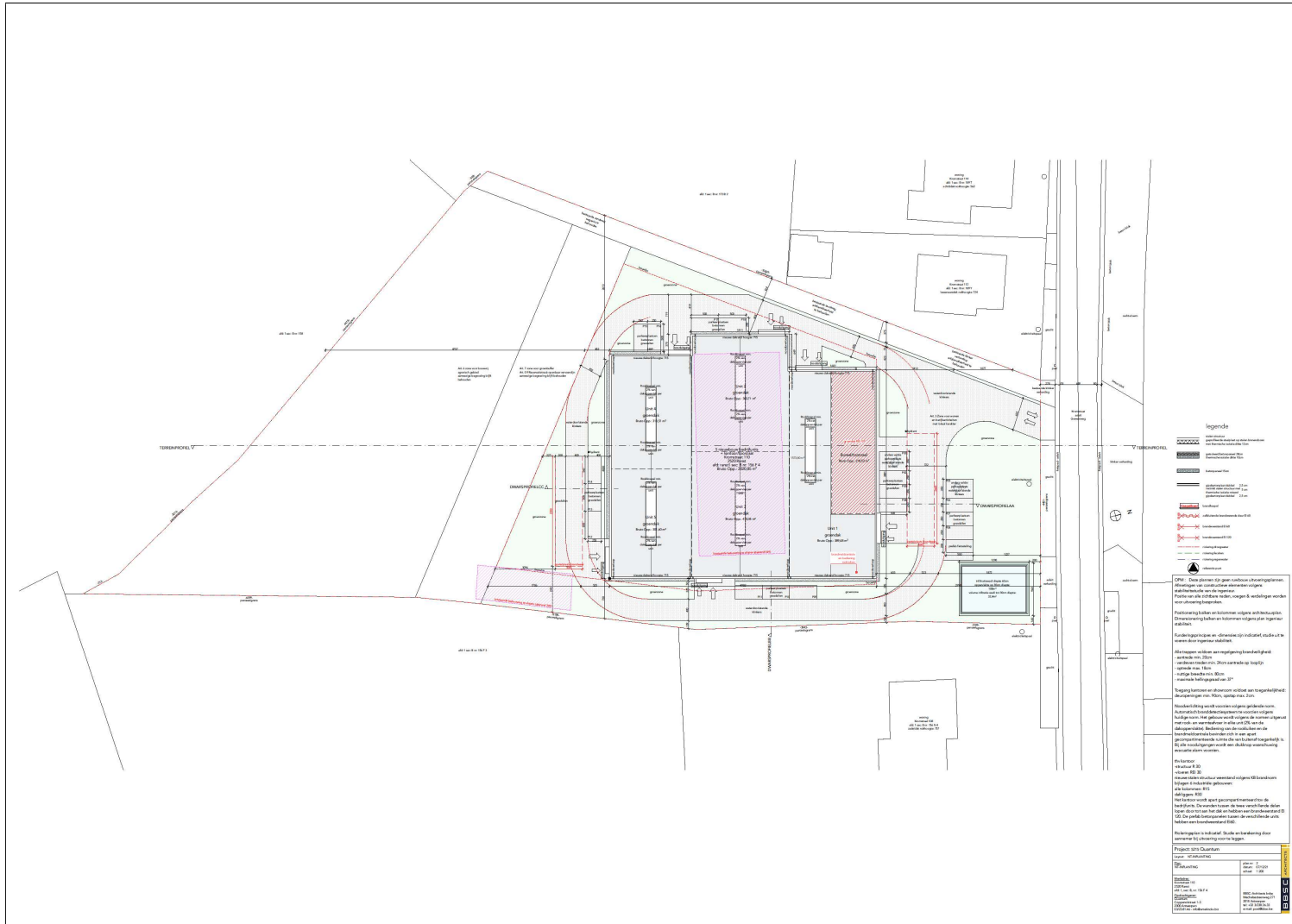
In **zone 1** (4.201m²) zijn werken met bodemimpact gepland. Het bestaande gebouw (689m²) zal gesloopt worden. De bodemverstoring zal minimaal 0.80 tot 0.90cm -mv. bedragen voor het verwijderen van de funderingen. Op de plaats van het te slopen gebouw komt een nieuwe constructie. Het betreft een industriegebouw met vijf units (2.020m²) met nutsvoorzieningen en wegenis. De bodemverstoring voor de nieuwbouw bedraagt 1 x1 m² tot een diepte van 0.80m -mv voor de funderingssokkels. De vloerplaat wordt op d volle grond geplaatst. Ook de bestaande parking wordt heraangelegd in functie van nieuwe wegenis, groenaanleg en parkeerplaatsen. Hiertoe zal de toplaag van de bestaande verharding (1.720m²) verwijderd worden. De bodemverstoring daarvan bedraagt 0.30 tot 40m -mv in. Er wordt een wadi (216m²) aangelegd waarvan de bodemverstoring 0.60m -mv zal inhouden.

In **zone 2** (3.513m²) zijn geen werken met bodemimpact gepland. Dit deel van het terrein omvat een groenzone van 1.780m² en een landbouwzone van 1.733m².

Figuur 5: Zonering plangebied Ranst-Kromstraat schaal 1/2.000. 1 = zone met bodemingrepen, 2 = zone zonder bodemingrepen (bron: opdrachtgever)

Figuur 7: Overzichtsplan van de nieuwe toestand Ranst-Kromstraat schaal 1/250 (bron: opdrachtgever)

3 TERREINVERKENNING

3.1 Voorbereiding

TOPOGRAFIE

Het plangebied ligt in de gemeente Ranst op ca. 1.3km ten westen van het centrum. Het terrein bevindt zich aan de zuidzijde van de Kromstraat. Op de kaart van de traditionele landschappen wordt het plangebied in de **Zuiderkempem** gesitueerd (Figuur 8). De dichtstbijzijnde natuurlijke waterloop is de Keerbeek die op 500m ten oosten van het terrein in zuidelijke richting stroomt en via de Diep Beek uit in het Groot Schijn in Wijnegem. De waterloop behoort tot het deelbekken van de Boven Schijn, bekken van de Beneden Schelde, stroomgebied van de Schelde. Het terrein is niet overstromingsgevoelig (Figuur 9).

TERTIAIRGEOLOGIE

Volgens de Tertiairgeologische kaart⁴ is het plangebied gelegen in een regio met afzettingen van de **Formatie van Lillo (Li)** (Figuur 10). De formatie bestaat uit groen tot grijsbruin fijn zand. De zanden zijn weinig glauconiethoudend. Aan de basis komen schelpen voor. De dikte bedraagt maximaal 20m. In de omgeving van het plangebied zitten de tertiaire sedimenten op een diepte van ca. 1,3m.

QUARTAIRGEOLOGIE

Het Quartair, meer bepaald het pleistoceen, is een periode waarin koude invloeden duidelijk hun stempel hebben gedrukt op de afzettingen. Het pleistoceen begon ongeveer 2,6 miljoen jaar geleden. Op de Quartair geologische kaart op schaal 1/200.000 stellen we vast dat de tertiaire laag afgedekt werd door afzettingen van **profieltype 1** waarbij er twee verschillende afzettingen worden onderscheiden (Figuur 11)⁵ met name hellingsafzettingen (**HQ**) en/of eolische afzettingen (**ELPw**) uit het weichseliaan en het vroeg-holocene:

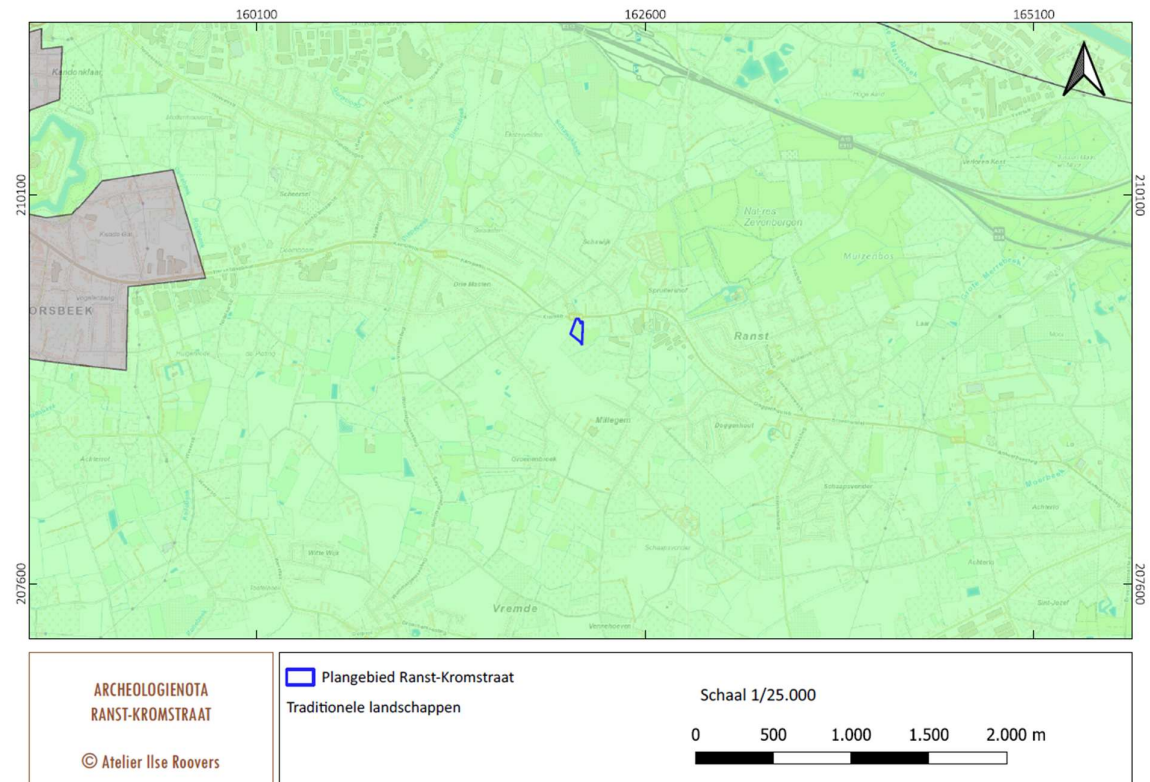
- **ELPw** zijn eolische- of windafzettingen van zand tot silt uit het weichseliaan, de laatste ijstijd (116.000 tot 11.700 jaar geleden, dit is de laatste fase van het pleistoceen) en ook uit het vroeg-holocene, ca. 11.700 tot 10.600 jaar geleden. De afzettingen uit het weichseliaan zijn dekzanden en/of stuifzanden. De holocene afzettingen zijn stuifzanden.
- **HQ** zijn hellingsafzettingen of afspoelingssedimenten die onder optimale omstandigheden van plots intense wateraanvoer als gevolg van de ondoordringbaarheid van de grond door verzadiging, uitdroging of vries en dooi ontstaan.

Op de kaart wordt vermeld dat er 'geen holocene en/of tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de pleistocene sequentie' aanwezig zijn. Deze toevoeging heeft geen invloed op de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen⁶.

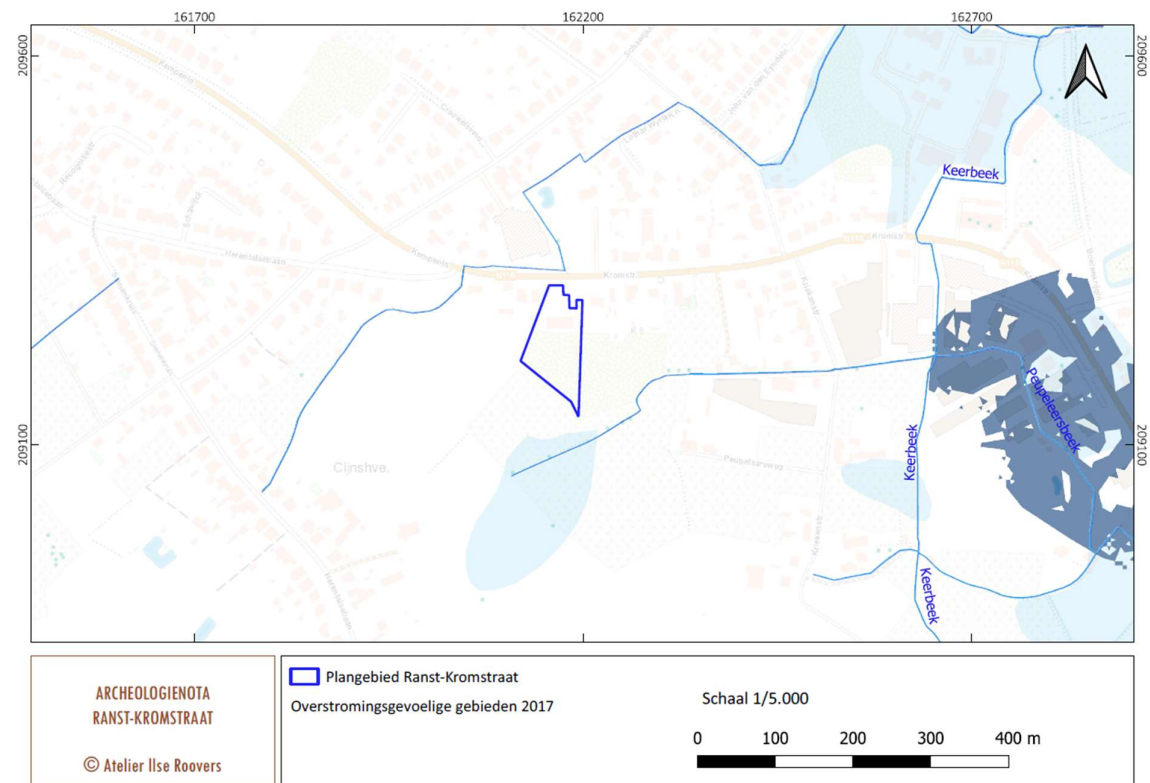
⁴ www.dov.vlaanderen. Legende bij de Geologische kaart van België, Vlaams Gewest: 16 Lier. SCHILTZ e.a. 1993.

⁵ www.milieuinfo.be: zie legende bij de Quartair geologische profieltypekaart door Bogemans F. in 2006. https://www.milieuinfo.be/dms/d/d/workspace/SpacesStore/bfe684da-3d64-4cb9-9380-664482740c80/quartair_legende.pdf

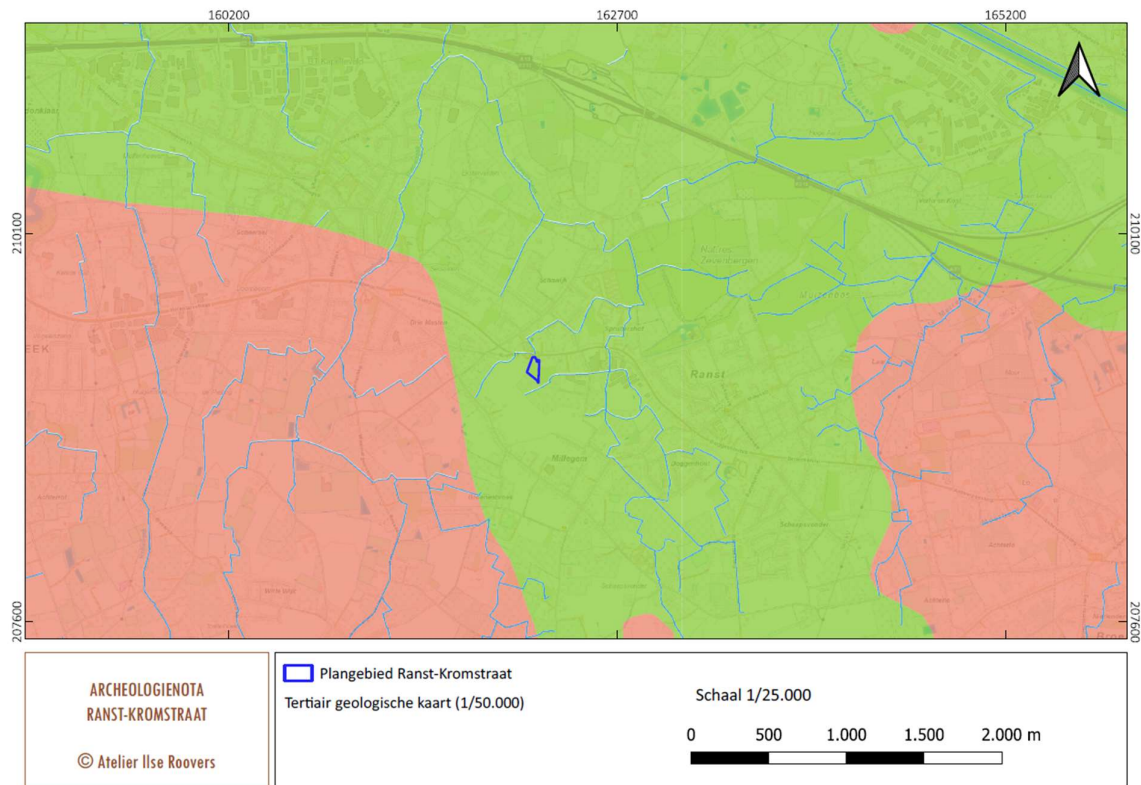
⁶ Mondelinge informatie van geoloog Bart Ooghe.

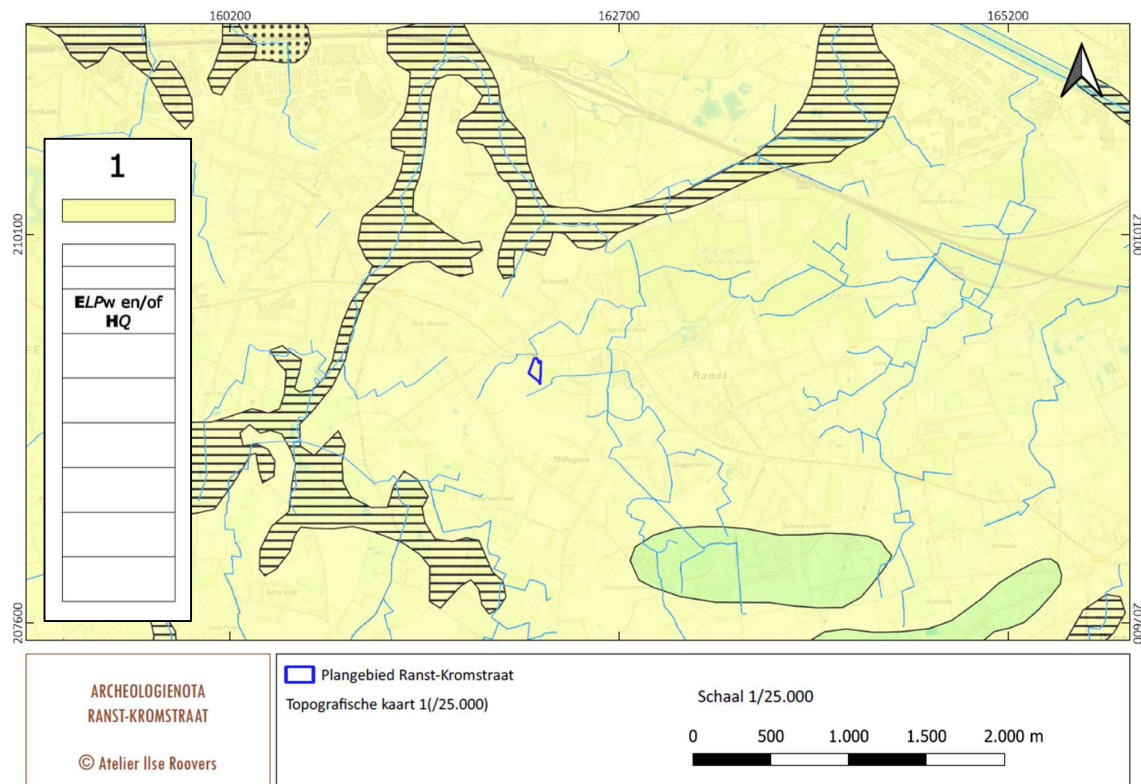
Figuur 8: Plangebied op de kaart van de traditionele landschappen, schaal 1/25.000. Groen = Zuiderkempen – land van Kontich-Ranst, grijs = stedelijke agglomeratie Antwerpen (bron: geopunt.be)

Figuur 9: Plangebied op de kaart van overstromingsgevoelige gebieden, schaal 1/5.000. Lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig, donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig (bron: geopunt.be)

Figuur 10: Plangebied op de Tertiair geologische kaart, schaal 1/25.000. Groen = formatie van Lillo, rood = formatie van Diest (bron: geopunt.be)

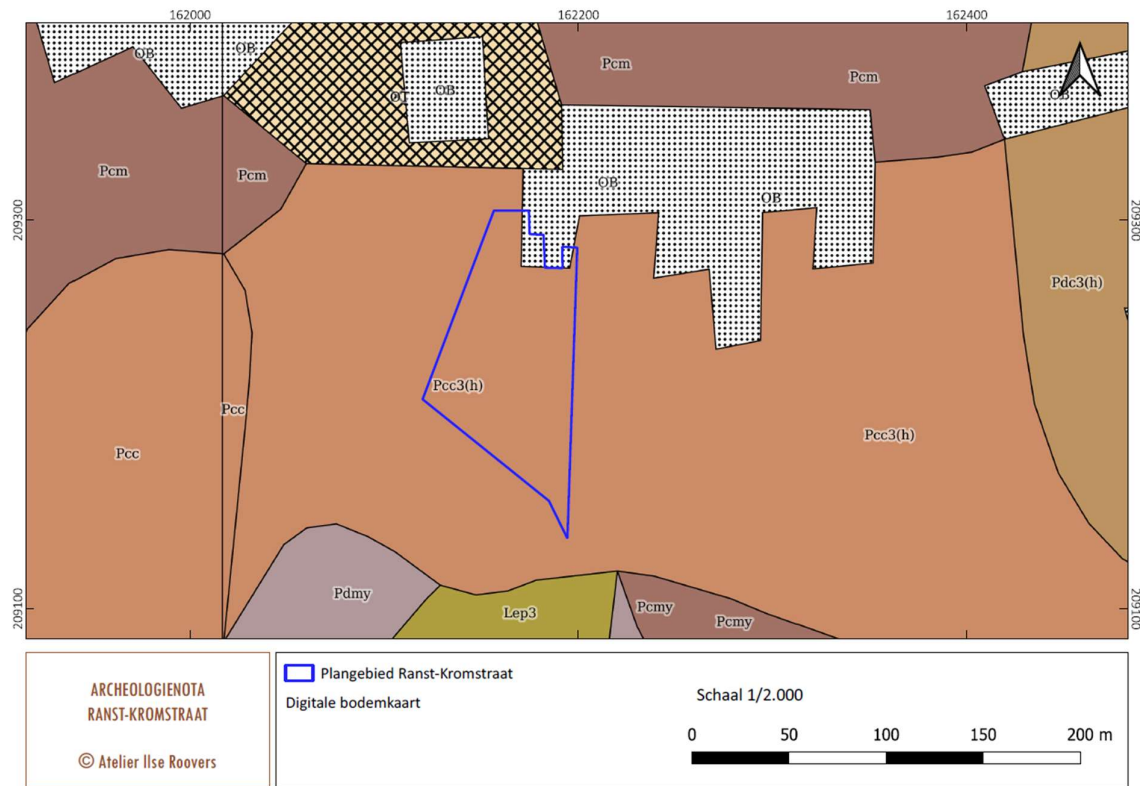
Figuur 11: Plangebied op de Quartair geologische profieltypekaart, schaal 1/25.000 (bron: geopunt.be)

BODEMKUNDE

In het plangebied is het volgende bodemtype gekarteerd (Figuur 12):

- **Pcc(h) : matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte (of met verbrokkelde) textuur B horizont en een dikke humeuze bovengrond.**

De matig droge lichte zandleemgronden in de Kempen worden omschreven als bodems met betrekkelijk lage rentabiliteit omwille van de hoge meststoffenbehoefte en de specifieke onderhoudszorgen. De meest aangepaste teelten die worden aangegeven zijn aardappelen, grasculturen en zomergranen. De vierde letter (h) wijst op de aanwezigheid van ijzerconcreties en een discontinue textuur B horizont.

Figuur 12: Plangebied op de digitale bodemkaart schaal 1/2.000 (bron: geopunt.be)

3.2 Prospectie van het terrein

Op 16 december hebben we een terreinverkenning uitgevoerd. Het perceel is toegankelijk via de Kromstraat. Parallel aan de **straatzijde** bevindt zich een parking die deels uit betonklinkers bestaat en deels onverhard is. Op de verharde parking staan tweedehandswagens, op de onverharde parking staan autowrakken.

Het industriegebouw (579m²) dat zich **centraal** op het perceel bevindt, is gefundeerd en heeft een vloerplaat in beton. Hier was een garage gevestigd. Of er werkputten, een kruipkelder of kelders aanwezig zijn, is niet gekend. Er zijn geen plannen beschikbaar.

Aan de **achterzijde** van het gebouw zijn twee houten garages (ca. 30m² en ca. 45m²) gebouwd. In deze zone bevindt zich ook een vrijstaande houten loods (ca. 111m²) met een vloer in betontegel die overgroeid is door struiken. De zuidzijde van het perceel is begroeid met dicht struikgewas, bramen en loofbomen. Door de braamstruiken is het terrein moeilijk toegankelijk. Het terrein is sterk geaccidenteerd aan de oppervlakte. Er liggen hopen teelaarde vermengd met klinkers en bouwafval tot ca. 1m hoogte. Er staan ook autowrakken.

Foto 1: Parking aan de straatzijde parallel aan de Kromstraat (N naar Z).

Foto 2: Parking met zicht op de Kromstraat (Z naar N)

Foto 3: Voorgevel van de loods in de centrale zone (NO-ZW).

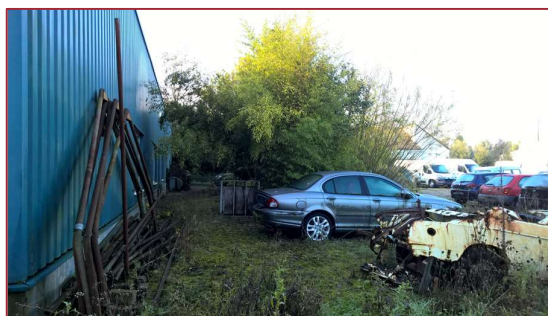

Foto 4: Voorgevel van de loods in de centrale zone en parking (NO-ZW)

Foto 5: Achtergevel van de loods (Z naar N).

Foto 6: Vrijstaande, overgroeide loods (NW naar ZO).

Foto 7: Zone achter de loods, zuidelijke zone van het plangebied. Hier zijn geen werken gepland (N naar Z).

Foto 8: Zone achter de loods, zuidelijke zone van het plangebied. Hier zijn geen werken gepland (NO naar ZW).

Foto 9: Pad aan de westgrens (W naar O). Het pas blijft behouden.

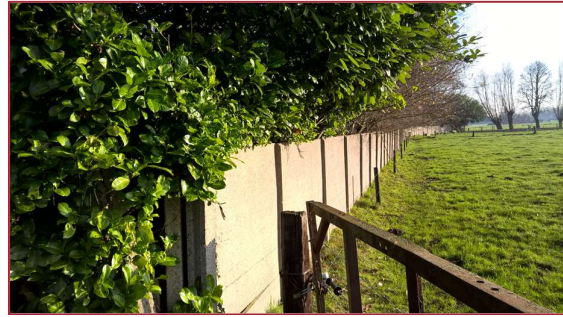

Foto 10: Zuidgrens van het plangebied (W naar O).

3.3 Controleboringen

De controleboringen zijn uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Code van Goede Praktijk om de dikte van de bouwvoor en de diepte tot waar verstoringen gaan te bepalen. Ze vervangen geen landschappelijk bodemonderzoek en hebben niet tot doel de volledige aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen.⁷ We hanteerden een Edelmanboor 10 cm diameter. Bij het plaatsen van de boringen op de parking stuitten we op een laag bouwpuin op ca. 40 tot 50 cm -mv (boring 1). Het was mogelijk om door de puinlaag te boren waarvan boring 2 het resultaat weergeeft. Boring 3 is geplaatst ten oosten van het hoofdgebouw en boring 4 ten zuiden ervan, in de zone waar de nieuwbouw is gepland. De x en y coördinaten werden ingemeten met een RTK-GPS met een nauwkeurigheid van 1 cm (Tabel 1) (planimetrie Lambert 72 EPSG 31370). De boorstalen zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Controleboring	X EPSG 31370	Y EPSG 31370	Z EPSG 31370	Kadaster
1	162186.1	209271.0	11.39	156/F4
2	162164.5	209270.6	11.43	156/F4
3	162189.1	209244.9	11.58	156/F4
4	162176.5	209234.0	11.62	156/F4

Tabel 1: Plangebied Ranst-Kromstraat II: boringen met Lambert 72 coördinaten

BORING 1

Foto 11: boring 1

L1: 0/-40cm Mengeling van bouwpuin (steenslag, gemalen baksteen, gebroken kiezels) en teelaarde, geen structuur.

L2: vanaf -40cm Puinlaag van gebroken baksteen.

De boring is geplaatst op de onverharde parking waar de nieuwe parking is gepland en geeft het profiel weer van drie gelijkaardige boringen in deze zone. De vier boringen werden gestaakt omdat er op 0.40-0.50m -mv een puinlaag aanwezig is. De puinlaag zal niet afgegraven worden maar dient als basis voor de nieuw te bouwen wegenis, parking en groenzones.

⁷ Code van Goede Praktijk, versie 4.0, 49-50.

BORING 2:

Foto 12: boring 2.

L1: 0/-52cm	Mengeling van bouwpuin (steenslag, gemalen baksteen, gebroken kiezels) en een bruinzwarte zandige laag, geen structuur.
L2: 52-83cm	Grijsbruine zandige laag, cement- en kiezelfragmenten. Losse structuur.
L3: vanaf 83cm	Grijsgroene kleiige laag met grote en kleine fragmenten van een zandige okerleurige moederbodem. Losse structuur. Vochtige en kleverige consistentie.

De boring is geplaatst op een onverharde strook in de nieuwbouwzone. Hier was het mogelijk om het volledige profiel aan te boren. Het bodemprofiel is verstoord.

BORING 3 :

Foto 13: boring 3.

L1: 0/-62cm	Mengeling van bouwpuin (steenslag, gemalen baksteen, gebroken kiezels) en een bruinzwarte zandige laag, geen structuur.
L2: -62/-96cm	Lichtbruine kleiige laag met fragmenten van een zandige okerleurige moederbodem. Enkele fragmenten gemalen baksteen en baksteengruis. Losse structuur. Vochtige en kleverige consistentie.
L3: Vanaf -98cm	Grijsgroene kleiige laag vermengd met lenzen van een okerkleurig moederbodem met zandige structuur. Eén fragment industrieel witgoed en baksteengruis. Losse structuur, vochtige consistentie.

De boring is geplaatst ten westen van het hoofdgebouw in de nieuwbouwzone. Het bodemprofiel is verstoord.

BORING 4 :

Foto 14: boring 4.

L1: 0/-45cm

Mengeling van bouwpuin (steenslag, gemalen baksteen, gebroken kiezels) en een bruinzwarte zandige laag, geen structuur.

L2: 45-83cm

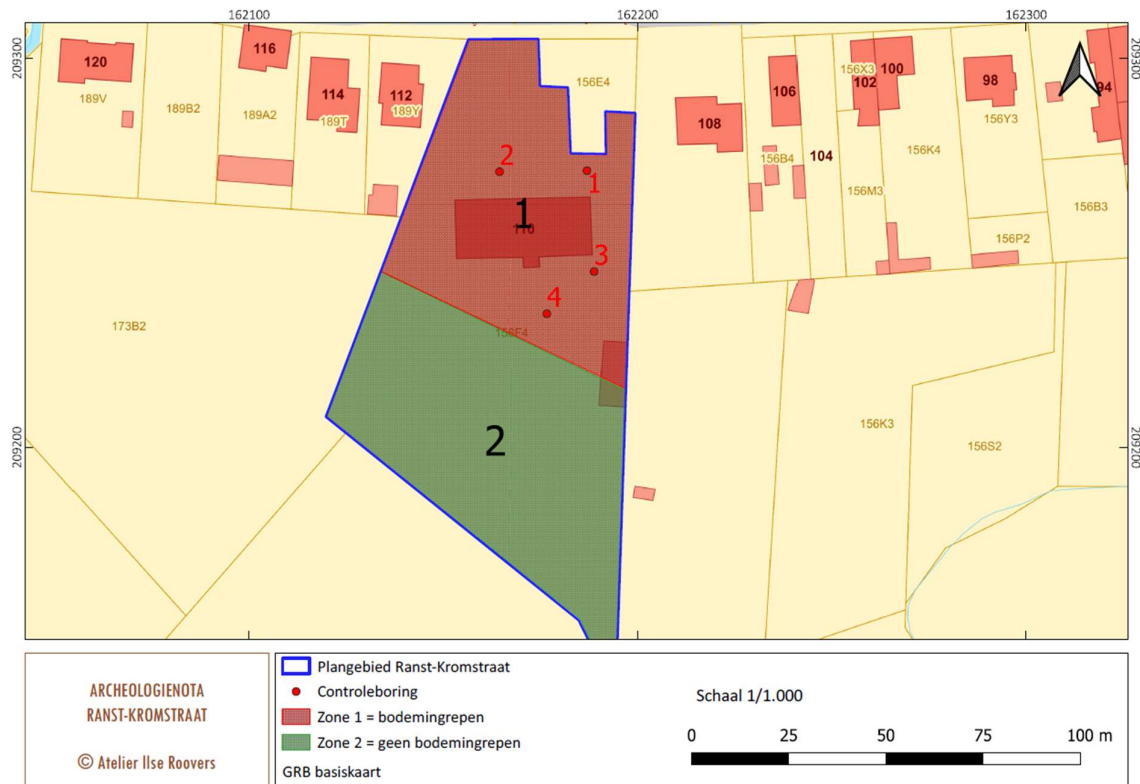
Grijsbruine zandige laag, cement- en kiezelfragmenten. Losse structuur.

L3: vanaf 83cm

Grijsbruine kleiige laag met grote lenzen van een zandige okerkleurige moederbodem. Losse structuur. Vochtige en kleverige consistentie.

De boring is geplaatst ten zuiden van het hoofdgebouw in de nieuwbouwzone. Het bodemprofiel is verstoord.

De controleboringen wijzen op een **geroerde bodem**. De bovenste laag heeft een dikte van 0.40 tot 0.62m en betreft een mengeling van bouwpuin en bruinzwarte losse grond. Daaronder bevindt zich op twee plaatsen een laag van grijsbruin zand vermengd met fragmenten van bouwpuin. De onderste laag betreft een grijsbruine tot grijsgroene kleiige laag die vermengd is met kleine en grote fragmenten van een zandige okerkleurige moederbodem. De bodem heeft een losse of geen structuur. Een intacte moederbodem met de in deze regio te verwachten karakteristieke gele kleur, zoals vermeld door GOOLAERTS & BEERTEN, is nergens meer aanwezig. We besluiten dat de oorspronkelijke bodemontwikkeling dat niet meer bewaard is. De verstoringen gaan tot in de Tertiaire kleilaag.

Figuur 13: Aanduiding van de boringen 1-4 op het GRB-bestand, schaal 1/1.000 (bron: geopunt.be)

4 SYNTHESE

4.1 Conclusie uit de bureaustudie

Het plangebied situeert zich in de **Zuiderkempen** in de gemeente Ranst op ca. 1.3km ten westen van het centrum. De Keerbeek stroomt op 500m ten oosten van het terrein in zuidelijke richting en mondt via de Diep Beek uit in het Groot Schijn in Wijnegem. De waterloop behoort tot het deelbekken van de Boven Schijn, bekken van de Beneden Schelde, stroomgebied van de Schelde. Het terrein is niet overstromingsgevoelig (Figuur 8).

Tijdens het Tertiair zijn ter hoogte van het plangebied zanden van de **Formatie van Lillo** (Li) afgezet. De lagen bestaan uit groen tot grijsbruin fijn zand. De zanden zijn weinig glauconiethoudend. Aan de basis komen schelpen voor. De dikte bedraagt maximaal 20m. In de omgeving van het plangebied zitten de tertiaire sedimenten op een diepte van ca. 1,3m. Tijdens het Quartair zijn deze lagen afgedekt door **eolische afzettingen (ELPw)** van zand tot silt uit het Weichseliaan en ook uit het Vroeg-Holocene. De afzettingen uit het Weichseliaan zijn dekzanden en/of stuifzanden. De Holocene afzettingen zijn stuifzanden. In deze windafzettingen hebben zich vervolgens podzolen ontwikkeld. Deze eolische afzettingen kunnen voorkomen in combinatie met **hellingsafzettingen (HQ)**. De onderste laag (*G(f)VPt,p-Te*) zijn getijden- of estuariene afzettingen met mogelijk intercalatie van fluviatiele en eolische afzettingen. De lagen dateren uit het Vroeg-Pleistoceen. Het gekarteerde bodemtype is **Pcc(h)**. Dit is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte (of met verbrokkelde) textuur B horizont en een dikke humeuze bovengrond. De matig droge lichte zandleemgronden in de Kempen worden omschreven als bodems met betrekkelijk lage rentabiliteit.

Op 16 december 2021 hebben we een **terreinverkenning en controleboringen** uitgevoerd. In de noordelijke zone van het plangebied bevindt zich een parking die deels verhard en deels onverhard is. Centraal op het perceel staat een te slopen industriegebouw. Bij de aanleg van dit gebouw zal de bodem vermoedelijk geroerd zijn tot op een diepte van ca. 0.80m -mv. Er bevinden zich nog drie kleine loodsen die geen bodemimpact hebben veroorzaakt. De zuidelijke zone is begroeid met loofbomen en struikgewas. Het terrein is sterk geaccidenteerd aan de oppervlakte.

De controleboringen wijzen op een **geroerde bodem**. De bovenste laag heeft een dikte van 0.40 tot 0.62m. Het betreft een mengeling van bouwpuin en bruinzwarte losse grond. Daaronder bevindt zich op twee plaatsen een gelijkaardige laag zand vermengd met bouwpuin. De onderste laag betreft een grijsbruine tot grijsgroene kleiige laag die vermengd is met fragmenten van een zandige okerkleurige moederbodem. De bodem heeft een losse of geen structuur. Een intacte moederbodem is nergens meer aanwezig. We besluiten dat de oorspronkelijke bodemontwikkeling ter hoogte van het plangebied Ranst-Kromstraat niet meer bewaard is.

4.2 Impact

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een **stedenbouwkundige handeling**, nl. de sloop van een bestaand gebouw en de realisatie van een industriegebouw met wegenis. Bij een stedenbouwkundige handeling rekening wordt gehouden met de **effectieve bodemverstoring** op dit het terrein.

Binnen dit plangebied onderscheiden we twee zones (Figuur 5). In **zone 1** (4.201m²) zijn werken met bodemimpact gepland. Het bestaande gebouw (689m²) zal gesloopt worden. De bodemverstoring zal minimaal 0.80 tot 0.90cm -mv. bedragen voor het verwijderen van de funderingen. Op de plaats van het te slopen gebouw komt een nieuwe constructie. Het betreft een industriegebouw met vijf units (2.020m²) met nutsvoorzieningen en wegenis. De bodemverstoring voor de nieuwbouw bedraagt 1 x 1 m² tot een diepte van 0.80m -mv voor de funderingssokkels. De vloerplaat wordt op de volle grond geplaatst. Ook de bestaande parking wordt heraangelegd in functie van nieuwe wegenis, groenaanleg

en parkeerplaatsen. Hiertoe zal de toplaag van de bestaande verharding (1.720m²) verwijderd worden. De bodemverstoring daarvan bedraagt 0.30 tot 40m -mv in. Er wordt een wadi (216m²) aangelegd waarvan de bodemverstoring 0.60m -mv zal inhouden. In **zone 2** (3.513m²) zijn geen werken met bodemimpact gepland. Dit deel van het terrein omvat een groenzone van 1.780m² en een landbouwzone van 1.733m².

4.3 Kans op kennisvermeerdering

De kans op kennisvermeerdering is met hoge waarschijnlijkheid nihil omdat de bodem volledig geroerd is. Tijdens de controleboringen werd er geen C-horizont of moederbodem meer aangetroffen in de zone waar de bodemingrepen zijn gepland. De verstoringen gaan tot in de Tertiaire kleilaag.

4.4 Advies

Op basis van deze **bureaustudie met beperkte samenstelling** is het mogelijk om voor het plangebied Ranst-Kromstraat een gemotiveerd advies te formuleren of er al dan niet verder archeologisch vooronderzoek moet uitgevoerd worden:

Verdergezet archeologisch onderzoek naar steentijd artefactensites of sporensites vanaf het laat-neolithicum is niet nodig/nuttig omdat uit de bureaustudie blijkt dat de bodem volledig geroerd is. Er werd geen C-horizont of moederbodem aangetroffen in de zone waar de bodemingrepen zijn gepland. De verstoringen gaan tot in de Tertiaire kleilaag.

Bij vervolgonderzoek is geen kenniswinst te behalen. Een kosten-batenanalyse kan verder onderzoek niet verantwoorden.

Omdat de kans uitgesloten is om nog intacte sporen aan te treffen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de archeologische en historische kennis van een eventuele archeologische site adviseren we om het projectgebied vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek. Om die reden is er **geen programma van maatregelen** opgesteld.

5 SAMENVATTING

Deze **archeologienota met beperkte samenstelling** is opgesteld om het projectgebied, gelegen aan de Kromstraat 110 te Ranst archeologisch te waarderen. Het terrein omvat het kadastrale perceel Ranst, 1ste afdeling, sectie B, 156/F4 en heeft een oppervlakte van ca. 7.714m². De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een **stedenbouwkundige handeling**, nl. de sloop van een bestaand gebouw en de realisatie van een industriegebouw met wegenis. Bij een stedenbouwkundige handeling rekening wordt gehouden met de **effectieve bodemverstoring** op dit het terrein.

Binnen dit plangebied onderscheiden we twee zones (Figuur 5). In **zone 1** (4.201m²) zijn werken met bodemimpact gepland. Het bestaande gebouw (689m²) zal gesloopt worden. De bodemverstoring zal minimaal 0.80 tot 0.90cm -mv. bedragen voor het verwijderen van de funderingen. Op de plaats van het te slopen gebouw komt een nieuwe constructie. Het betreft een industriegebouw met vijf units (2.020m²) met nutsvoorzieningen en wegenis. De bodemverstoring voor de nieuwbouw bedraagt 1 x1 m² tot een diepte van 0.80m -mv voor de funderingssokkels. De vloerplaat wordt op d volle grond geplaatst. Ook de bestaande parking wordt heraangelegd in functie van nieuwe wegenis, groenaanleg en parkeerplaatsen. Hiertoe zal de toplaag van de bestaande verharding (1.720m²) verwijderd worden. De bodemverstoring daarvan bedraagt 0.30 tot 40m -mv in. Er wordt een wadi (216m²) aangelegd waarvan de bodemverstoring 0.60m -mv zal inhouden. In **zone 2** (3.513m²) zijn geen werken met bodemimpact gepland. Dit deel van het terrein omvat een groenzone van 1.780m² en een landbouwzone van 1.733m².

We hebben controleboringen uitgevoerd. Deze wijzen op een **geroerde bodem**. De bovenste laag heeft een dikte van 0.40 tot 0.62m. Het betreft een mengeling van bouwpuin en bruinzwarte losse grond. Daaronder bevindt zich op twee plaatsen een gelijkaardige laag zand vermengd met bouwpuin. De onderste laag betreft een grijsbruine tot grijsgroene kleiige laag die vermengd is met fragmenten van een zandige okerkleurige moederbodem. Een moederbodem is nergens meer aangetroffen. De verstoringen gaan tot in de Tertiaire kleilaag.

Uit het terreinbezoek van 16 december blijkt dat het terrein sterk geaccidenteerd is aan de oppervlakte. De controleboringen wijzen op een **geroerde bodem**. Een intacte moederbodem is nergens meer aanwezig. De verstoringen gaan tot in de Tertiaire kleilaag.

Er is hier geen kans meer op kennisvermeerdering. Vanuit een kosten-batenanalyse is verder onderzoek niet te verantwoorden. Daarom wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd en stellen we de vrijgave van het terrein voor. Er wordt **geen programma van maatregelen** opgelegd.

Bibliografische referenties

UITGEGEVEN BRONNEN

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.

SCHILTZ M., VANDENBERGHE N. & GULLENTOPS F. 1993: Geologische kaart van België, Vlaams Gewest: Lier, kaartblad 16 – 1/50.000. Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

DONDEYNE, S., VANIERSCHOT, L., LANGOHR, R., VAN RANST, E. en DECKERS, J. 2015: De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de “Reference Soil Groups” volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R. 2015: Assessment, Een handleiding voor de archeoloog. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

GOOLAERTS S. & BEERTEN K. 2006: Toelichting bij de Quartairgeologische kaart – Kaartblad 16 Lier, Leuven.

DIGITALE BRONNEN

Bodemverkenner: www.dov.vlaanderen.be

Databank ondergrond Vlaanderen: dov.vlaanderen.be

Geopunt Vlaanderen: www.geopunt.be

Lijst van figuren

Figuur 1: Situering van het plangebied Ranst-Kromstraat op de topografische kaart schaal 1/25.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Het plangebied op het GRB = grootschalig referentie bestand schaal 1/1.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 3: Situering van het plangebied op het gewestplan schaal 1/1.000. Legende: rood 0100 = woongebied, paars 1000 = industriegebied en lichtpaars 1100 = ambachtelijke bedrijven en kmo's (bron: geopunt.be)

Figuur 4: Situering van het plangebied op de meest recente luchtfoto schaal 1/1.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 5: Zonering plangebied Ranst-Kromstraat schaal 1/2.000. Zone 1 = zone met bodemingrepen, zone 2 = zone zonder bodemingrepen (bron: opdrachtgever)

Figuur 6: Overzichtsplan van de huidige toestand Ranst-Kromstraat schaal 1/250 (bron: opdrachtgever)

Figuur 7: Overzichtsplan van de nieuwe toestand Ranst-Kromstraat schaal 1/250 (bron: opdrachtgever)

Figuur 8: Plangebied op de kaart van de traditionele landschappen, aangemaakt op schaal 1/25.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 9: Plangebied op de kaart van overstromingsgevoelige gebieden. Lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig, donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig, aangemaakt op schaal 1/5.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 10: Plangebied op de Tertiair geologische kaart, aangemaakt op schaal 1/25.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 11: Plangebied op de Quartair geologische profieltypekaart, aangemaakt op schaal 1/25.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 12: Plangebied op de digitale bodemkaart, op schaal 1/1.000 (bron: geopunt.be)

Figuur 13: Aanduiding van de boringen 1-4 op het GRB-bestand, schaal 1/1.000 (bron: geopunt.be)

Lijst van foto's en tabellen

FOTO'S

Foto 1: Parking aan de straatzijde parallel aan de Kromstraat (N naar Z).

Foto 2: Parking met zicht op de Kromstraat (Z naar N)

Foto 3: Voorgevel van de loods in de centrale zone (NO-ZW).

Foto 4: Voorgevel van de loods in de centrale zone en parking (NO-ZW)

Foto 5: Achtergevel van de loods (Z naar N).

Foto 6: Vrijstaande, overgroeide loods (NW naar ZO).

Foto 7: Zone achter de loods, zuidelijke zone van het plangebied. Hier zijn geen werken gepland (N naar Z).

Foto 8: Zone achter de loods, zuidelijke zone van het plangebied. Hier zijn geen werken gepland (NO naar ZW).

Foto 9: Pad aan de westgrens (W naar O).

Foto 10: Zuidgrens van het plangebied (W naar O).

TABELLEN

Tabel 1: Plangebied Ranst-Kromstraat: boringen met Lambert 72 coördinaten

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES